

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 9 września 2024 r.

PS-NKWR.431.2.1.2024.PSZ

Pani
Monika Bielska
Dyrektor Placówki Opiekuńczo –
Wychowawczej Nr 2
w Domaszkowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 12 – 14 sierpnia 2024 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) kontrolerzy Piotr Szafarowicz główny specjalista i Emilia Molska-Kaźmierczak starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Domaszkowie przy ul. Międzyleskiej 15A, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 25 czerwca 2024 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na II półrocze 2024 r.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 sierpnia 2023 r. do dnia 12 sierpnia 2024 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Monika Bielska odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 7/2024.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, wizji lokalnej Placówki, oświadczeń i wyjaśnień dyrektora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych oraz indywidualnych rozmów z wychowankami.

W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonej nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie

obowiązujących przepisów prawa, które jednak nie wywołały skutków w zakresie działalności kontrolowanej jednostki.

Ilekróć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.).

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Domaszkowie jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Powiat Kłodzki na podstawie zezwolenia nr ZP-NKWR.9423.2.24.2020.PSZ z dnia 28 grudnia 2020 r. Wojewody Dolnośląskiego. Placówka zapewnia 14 miejsc dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczeń sądowych.

W okresie objętym kontrolą bieżącą działalność Placówki określał Regulamin organizacyjny przyjęty uchwałą Nr 210/2020 Zarządu Powiatu Kłodzkiego z dnia 9 grudnia 2020 r. z późniejszą zmianą. Brzmienie § 3 ust. 8 pkt 6 Regulaminu należy dostosować do obowiązujących zapisów rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 30 – 45*).

Na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 14 wychowanków w wieku od 9 do 19 lat. Wszystkie dzieci zostały skierowane do Placówki przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku. Dwoje wychowanków w wieku poniżej 10 lat zostało przyjętych wraz ze starszym rodzeństwem, w trybie art. 95 ust. 2 ustawy, natomiast jedna dziewczynka (N.S.), po rozdzieleniu z młodszym rodzeństwem, została umieszczona niezgodnie z przepisami ustawy. W ocenie organu kontroli należy podjąć działania w celu ponownego połączenia rodzeństwa i dalszego pobytu w rodzinnych formach pieczy zastępczej. W badanym okresie, tj. od sierpnia 2023 r. do lipca 2024 r. liczba wychowanków przekraczała limit miejsc średnio o 3 dzieci. Umieszczenie wszystkich dzieci powyżej limitu odbyło się za zezwoleniem Wojewody Dolnośląskiego, w trybie art. 95 ust. 3a ustawy (*dowód: akta kontroli str. 22, 24 – 25, 57*).

Na podstawie przedłożonych grafików pracy wychowawców w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że wychowankowie mieli zapewnioną całodobową opiekę. Dyżury wychowawcze realizowane były w godzinach dopołudniowych od 6 do 14 lub od 7 do 15, popołudniowych od 14 do 22 lub od 16 do 22 oraz od 22 do 6 lub 7 rano dnia następnego. W dni powszednie popołudniowe dyżury wychowawcze pełnione były bardzo często przez dwóch wychowawców, co umożliwiało m.in. indywidualizację pomocy w nauce, wyjazdy do lekarzy specjalistów, itp. Opiekę w porze nocnej zapewniał jeden wychowawca. Dodatkowo stwierdzono, że wymóg wynikający z § 16 ust. 1 rozporządzenia dotyczący kierowania przez wychowawcę procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci

był spełniony. Z kolei, w czasie zajęć prowadzonych przez specjalistów pod ich opieką przebywało nie więcej niż sześcioro wychowanków (*dowód: akta kontroli str. 21, 24 – 25*).

Wypełniając obowiązek wskazany w § 14 rozporządzenia, w Placówce zostały sporządzone przez psychologa i pedagoga diagnozy psychofizyczne wszystkich wychowanków. W oparciu o losowo wybraną siedmioosobową grupę kontrolną dokonano oceny wyżej wymienionej dokumentacji i stwierdzono, że każda diagnoza zawierała dane i informacje dotyczące mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, a także wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, pracy z jego rodziną lub przygotowania do umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej albo pobytu w Placówce do usamodzielnienia (*dowód: akta kontroli str. 51 – 52*).

Dla dzieci przebywających w Placówce wychowawcy kierujący procesem wychowawczym sporządzili, zgodnie z § 15 rozporządzenia, plany pomocy. W badanej grupie kontrolnej dwa plany pomocy zostały sporządzone bez współpracy z asystentem rodziny lub przedstawicielem ośrodka pomocy społecznej gminy pochodzenia dziecka, natomiast w pozostałych przypadkach rodzice dziecka byli albo pozbawieni praw rodzicielskich albo nie żyli albo nie istniały żadne przesłanki do współpracy. Każdy plan pomocy zawierał cel pracy z dzieckiem, czasami zmieniany ze względu na bieżące okoliczności. W planach zostały określone zadania i działania o charakterze krótko i długoterminowym w obszarach: potrzeby psychiczne i emocjonalne, współpraca z rodziną, potrzeby zdrowotne, obowiązek szkolny oraz wdrażanie do samodzielności. Modyfikacji planów pomocy dokonywano na posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, co najmniej dwa razy w roku. Posiedzenie ostatniego zespołu w Placówce miało miejsce w maju 2024 r. (*dowód: akta kontroli str. 53 – 54*).

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 2 rozporządzenia, w Placówce dla każdego dziecka prowadzona była karta pobytu. Oceny prawidłowości prowadzenia kart pobytu dokonano w oparciu o dokumenty za grudzień 2023 r. oraz marzec i czerwiec 2024 r. Stwierdzono, że każda karta pobytu dziecka zawierała, comiesięczne, wszystkie wymagane opisy i informacje wskazane w § 17 ust. 1 pkt. 2 lit. a – i rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 55*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce pracował z dziećmi zarówno pedagog, jak i psycholog. Specjaliści obligatoryjnie prowadzili dla każdego dziecka arkusz badań i obserwacji pedagogicznych oraz psychologicznych. Oba arkusze zawierały następujące dane: datę wpisu, krótki opis dotyczący dziecka oraz podpis osoby sporządzającej adnotacje. W Placówce dla sześciu wychowanków prowadzone były karty udziału w zajęciach specjalistycznych. Ze względu na przebyte traumy, zaburzone funkcje poznawcze oraz deficyty wiedzy szkolnej dzieci uczestniczyły w zajęciach prowadzonych przez pedagoga

i psychologa, najczęściej o charakterze wyrównawczym i kompensacyjnym. Szereg zajęć prowadzonych było w ramach treningu umiejętności społecznych (*dowód: akta kontroli str. 23, 56, 62*).

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Domaszkowie w ramach obsługi ekonomiczno – administracyjnej Placówki zapewniała wychowankom całodienne wyżywienie, tj. I śniadanie, II śniadanie zabierane przez dzieci do szkoły, obiad dwudaniowy, podwieczorek oraz kolację. Na podstawie dołączonej do akt kontroli oceny stanu wyżywienia Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku nie stwierdzono rażących uchybień w badanym zakresie. Zalecenia dotyczące zwiększenia liczby warzyw i owoców, w ocenie dyrektora Placówki, zostało wykonane. W pomieszczeniu kuchennym w Placówce wychowankowie mieli również swobodny, lecz kontrolowany dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów (*dowód: akta kontroli str. 46 – 50*).

Każdy wychowanek z chwilą przyjęcia do Placówki objęty był podstawową opieką medyczną w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Praktyce Lekarza Rodzinnego w Domaszkowie. W razie potrzeby wychowankowie korzystali również z pomocy lekarzy specjalistów (alergologa, dermatologa, ortopedy, okulisty, laryngologa, neurologa, psychiatry, gastroenterologa i fizjoterapeuty), jak również byli zaopatrywani w wyroby medyczne i produkty lecznicze zgodnie z zaleceniami. Za bieżącą realizację recept odpowiedzialni byli wychowawcy (*dowód: akta kontroli str. 63*).

W Placówce dla każdego wychowanka prowadzona była „karta odzieżowa”, w której odnotowywano przekazywanie odzieży (spodnie, koszulki, bluzy, bielizna, obuwie, itp.). Odbiór wychowankowie potwierdzali podpisem. W rozmowach indywidualnych z dziećmi uzyskano informacje, że wyposażenie w odzież, obuwie i bieliznę jest adekwatne do potrzeb oraz pory roku (*dowód: akta kontroli str. 21, 58 – 61*).

Wymóg określony w § 18 ust. 1 pkt 6 lit. c i pkt 7 rozporządzenia był w Placówce realizowany na bieżąco i według indywidualnych potrzeb. Wszelkie środki higieny osobistej i do utrzymania czystości przechowywane były w magazynie i rozdawane dzieciom przez wychowawców. Z kolei, sposób zaopatrzenia w podręczniki, pomoce i przybory szkolne uzależniony był od poziomu edukacji. Uczniowie szkół podstawowych korzystali z bezpłatnych podręczników udostępnianych przez szkoły, natomiast uczniom ze szkół ponadpodstawowych podręczniki były kupowane przez Placówkę. Wszelkie przybory szkolne oraz zeszyty ćwiczeń dla wychowanków zapewniała również Placówka (*dowód: akta kontroli str. 63 – 64*).

Dyrektor Placówki złożył do akt kontroli oświadczenie, że wychowankowie mieli zapewniony dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych. Dzieci korzystały ze wsparcia psychologa i pedagoga w zależności

od potrzeb. Dodatkowe zajęcia w szkole mieli również wychowankowie z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Zajęcia wychowawcze prowadzone były przez wychowawców w codziennym kontakcie z dziećmi oraz w formie pogadank. Kompensacja opóźnień szkolnych była realizowana w czasie „odrabianek” oraz indywidualnych zajęć specjalistów. Jeden z wychowanków uczestniczył również w psychoterapii w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Bystrzycy Kłodzkiej. Z pomocy logopedycznej dzieci korzystały w Szkole Podstawowej w Domaszkowie (*dowód: akta kontroli str. 64*).

W okresie objętym kontrolą wszyscy wychowankowie Placówki realizowali obowiązki szkolny i obowiązki nauki. Siedmioro dzieci uczęszczało do szkół podstawowych, w tym dwoje do szkół przy Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Strzelinie i Okręgowym Ośrodku Wychowawczym w Jerzmanicach – Zdroju, pozostali do szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 żaden z wychowanków nie był objęty nauczaniem indywidualnym. Systematyczną pomoc w nauce zapewniali wychowawcy Placówki w godzinach nauki własnej. Wychowankowie korzystali również z zajęć wyrównawczych i korekcyjno – kompensacyjnych w szkołach. W ramach organizacji czasu wolnego wychowankowie, według potrzeb i zainteresowań, uczestniczyli m.in. w treningach i meczach piłki nożnej oraz w zajęciach i imprezach organizowanych przez Placówkę (*dowód: akta kontroli str. 65*).

Placówka, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i 14 rozporządzenia, ponosiła wszelkie opłaty związane z pobytem w internacie wychowanków Placówki, tj. koszty kwaterunku, wyżywienia, środków higieny osobistej, przyborów szkolnych i dojazdów (*dowód: akta kontroli str. 65*).

W Placówce, w okresie objętym kontrolą, wychowankowie otrzymywali kwoty pieniężne do własnego dysponowania. Na podstawie okazanych dokumentów stwierdzono, że wypłacane kwoty w wysokości od 15 zł do 80 zł były zgodne z rozporządzeniem. Od czerwca 2024 r. kwota najniższego „kieszonkowego” wynosiła 45,51 zł. Wychowankowie przebywający w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych lub okręgowych ośrodkach wychowawczych otrzymywali kieszonkowe za pomocą przekazu pocztowego lub przelewu bankowego (*dowód: akta kontroli str. 21 – 22*).

Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Domaszkowie przy ul. Międzyleskiej 15A dysponowała pięcioma pokojami (sypialniami). Łączna ilość miejsc do spania wynosiła 19. Każdy z pokoi wyposażony był w łóżka i łóżka piętrowe, szafy odzieżowe, półki, biurka i krzesła. Wszystkie pokoje utrzymane były w czystości, lecz ściany wymagały malowania. W łazienkach, zapewniających intymność, do dyspozycji wychowanków były dwie kabiny prysznicowe, trzy umywalki oraz trzy toalety. Placówka zapewniała dzieciom również

miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych. Drobne posiłki i przekąski można było przygotować i spożyć w pomieszczeniu kuchennym, kompletnie wyposażonym w sprzęty AGD i inne akcesoria kuchenne. W Placówce był także salon do zabawy i wypoczynku wyposażony w kanapy, regały i TV. Miejscem do nauki była świetlica wyposażona w stoły, krzesła i tablicę (*dowód: akta kontroli str. 26 – 29*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce pracowało z dziećmi 11 osób zatrudnionych na stanowiskach wychowawców. Wszyscy oni mieli wykształcenie zgodne z wymogami kwalifikacyjnymi i złożyły do akt osobowych oświadczenia i zaświadczenia dotyczące kwestii wskazanych w art. 98 ust. 3 pkt. 1, 2, 3, 3a i 4 ustawy. Kwalifikacje zawodowe Pani Moniki Bielskiej do zajmowania stanowiska dyrektora Placówki zostały pozytywnie zweryfikowane w postępowaniu kontrolnym nr ZP-NKWR.431.2.46.2022.GK Wojewody Dolnośląskiego z dnia 7 października 2022 r. Z kolei osoby zatrudnione w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 1 w Domaszkowie (Placówce obsługującej) do obsługi i administracji na stanowiskach: głównego księgowego, księgowego, inspektora, konserwatora, kucharki, pomocy kuchennej, sprzątaczk, intendenta oraz kierowcy miały w aktach osobowych wyciągi z Krajowego Rejestru Karnego i zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy (*dowód: akta kontroli str. 66 – 68*).

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy kierowane z czworgiem wychowanków w wieku od 9 do 13 lat, którzy obecni byli w Placówce i wyrazili zgodę na spotkanie z inspektorami do spraw kontroli. Dzieci swobodnie odpowiadały na zadawane pytania. Wychowankowie deklarowali, że mają stały kontakt z członkami swoich rodzin, bezpośredni lub telefoniczny. Placówka, w opinii wychowanków, zapewnia im poczucie bezpieczeństwa oraz pomoc i wsparcie w nauce. Każdy z nich wskazał przynajmniej jedną osobę spośród dorosłych w Placówce, którą lubi i jej ufa. Wychowankowie opowiadali o swoich codziennych obowiązkach, takich jak szkoła, nauka, dbanie o czystość i porządek. Dzieci nie wносиły żadnych uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia i jego ilości, zaopatrzenia w odzież, podręczniki, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Dzieci opowiadały jak lubią spędzać wolny czas, co ich interesuje. W okresie wakacji wychowankowie mieli zorganizowane wyjazdy kolonijne nad morze i w góry. Żaden z dzieci nie potwierdził, aby było świadkiem lub doznało jakiegokolwiek przemocy ze strony osób dorosłych w Placówce (*dowód: akta kontroli str. 58 – 61*).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Domaszkowie stwierdzono nieprawidłowość dotyczącą umieszczenia w instytucjonalnej pieczy zastępczej dziecka poniżej 10 roku życia, którego

młodsze rodzeństwo przebywa w rodzinnej formie pieczy zastępczej. Rozdzielenie rodzeństwa jest sprzeczne z normą art. 112⁸ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Mając na uwadze powyższe wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Doprowadzić do umieszczenia w rodzinnej formie pieczy zastępczej i połączenia z młodszym rodzeństwem dziecko (N.S.), które zostało skierowane do Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej Nr 2 w Domaszkowie w wieku poniżej 10 roku życia.

Podstawa prawna: art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.), w związku z art. 112⁸ Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.).

Termin realizacji: niezwłocznie.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.). W terminie do dnia **15 października 2024 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag, wniosków i zalecenia przedstawionego w niniejszym wystąpieniu.

GLÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz

(przewodniczący zespołu inspektorów)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Emilia Molska-Kaźmierczak

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Olenińczak
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
(kierownik komórki do spraw kontroli)

